Paradox van een foto

Zuid-Amerika is een werelddeel vol tegenstrijdigheden. Enerzijds heeft het schitterende, soms zelfs wonderbaarlijke landschappen. Anderzijds is het een werelddeel waar mensenleed, criminaliteit en corruptie hoogtij vieren. En dat heeft Paul Ketelaar, de schrijver van deze verhalen, dan ook aan den lijve ondervonden.

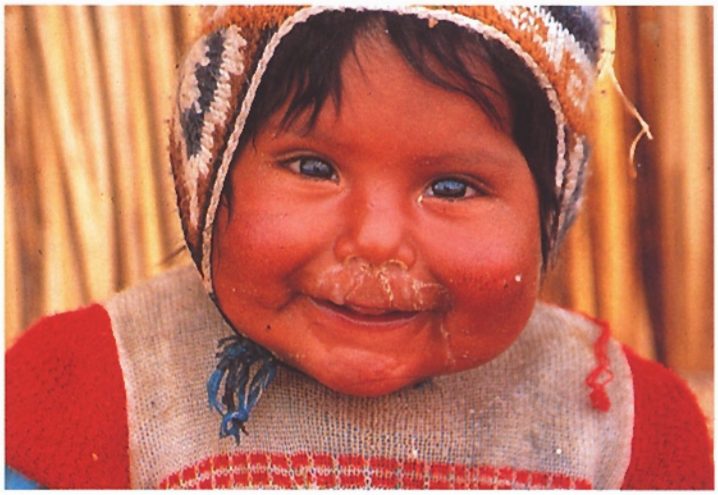

1

2

dia 1
Uros indiaantje.
dia 2
Lima, uitzicht vanuit het hotel.

Hij vertrok vorig jaar voor een rondreis door Zuid Amerika.
Maar niet voordat hij zijn jas aan de binnenzijde had voorzien van grote steekzakken met ritsen. Een effectieve manier om zijn spiegelreflexcamera met 35-80mm en 80-200mm objectieven en 21 diafilms voor diefstal te behoeden. Hieronder het eerste deel van zijn reisverhaal over de paradox van een fotogeniek werelddeel.

Peru

Bij het nemen van een taxi van het vliegveld naar het centrum van Lima, kom ik de eerste beroofden tegen. Het zijn zowaar Nederlanders, inmiddels weer op weg naar het vaderland. Drie maal zijn ze het haasje geweest, op verschillende wijzen. Veiligheidsspelden sieren de kleppen van hun overhemden en dienen zo ter afschrikking voor de onverlaten, die nog eens een poging willen wagen.
Bienvenido a Peru!!

In Peru is momenteel sprake van een gespannnen situatie. Zowel op economisch als op politiek gebied is het land de totale chaos nabij en de bevolking wordt door een huizenhoge inflatie steeds armer. Dan wordt het wel begrijpelijk dat sommigen het hebben voorzien op kapitaalkrachtige toeristen.
Anderen sluiten zich aan bij "de terroristen van het lichtende pad", die kennelijk actief zijn wanneer in mijn hotel weer eens het licht uitvalt.
Ik ben de eerste dagen op mijn hoede en voel me niet op mijn gemak. Opletten in de stad en 's avonds laat niet op straat. Lima houd ik, wat fotografie betreft, al snel voor gezien.
Dan het contrast, het vertrek naar het hoog in de Andes gelegen Cuzco. Van Lima, voormalig hoofdstad van Cortez en de zijnen, naar de gewezen hoofdstad van de Inca's. Deze stad zal, in combinatie met de nabij gelegen Urumbajavallei, één van de mooiste en meest fotogenieke gebieden blijken van de hele reis. De bevolking bestaat er vrijwel geheel uit indianen. Fundamenten van veel gebouwen stammen uit de Incatijd en zijn opgebouwd uit grote blokken steen, die zo geslepen zijn dat ze – zonder gebruik van cement – perfect in elkaar passen. Bij de aardbevingen blijven deze fundamenten staan, de rest stort in. De immense constructies stellen bouwkundigen van nu nog steeds voor een raadsel.
In Cuzco ben ik getuige van studentendemonstraties, die steevast tegen de devaluatiemaatregelen van de regering zijn gericht. Ludieke demonstraties met verkleedpartijen. Altijd is de spuitwagen aanwezig, die een einde aan de acties maakt.
Ik verken de Urumbajavallei en bezoek daarbij uiteraard de verloren Incastad Machu-Pichu. Deze stad is gelegen op een berg en daarom nooit door de Spanjaarden ontdekt.

geniek werelddeel (1)

3

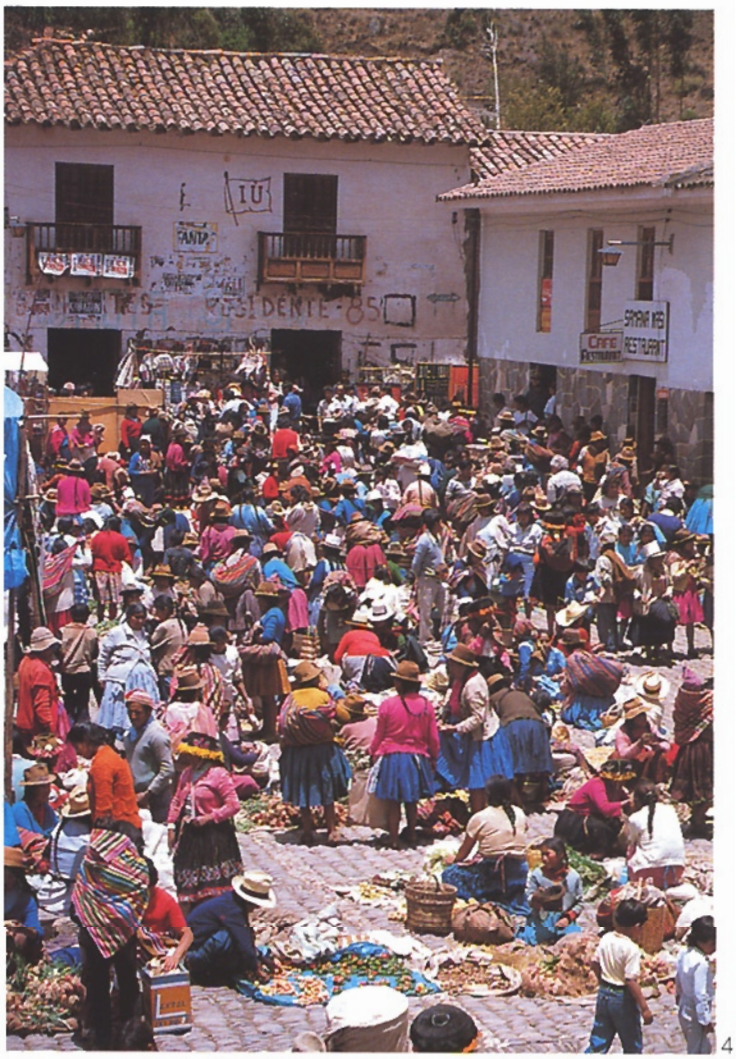

4

Hoogtepunt

Hoogtepunt in de vallei is de Indianenmarkt in Pisco. Vanachter een koopvrouw maak ik close-ups van het winkelend publiek. Ik raak ingespeeld op mijn nieuwe camera, deze voorlopig gebruikend op de automaatstand. Ik kan er snel mee werken en draag hem altijd in mijn aangepaste jasje, want de camera zichtbaar bij je dragen is ook hier vragen om moeilijkheden. Hier schiet ik bijna de helft van mijn films vol en geef

5

dia 3
De trein naar Machu Pichu.
dia 4
De Indianenmarkt in Pisco.
dia 5
Pantanal.

ze aan twee Nederlanders, die ik in de vallei ontmoet heb. Ze vertrekken een week later naar Nederland en ik veronderstel dat zij minder risico lopen om beroofd te worden.
Dan vervolg ik mijn reis naar het Titicameer, het hoogste bevaarbare meer ter wereld. Een boot-

6

7

tocht leidt mij naar de Uros indianen, die leven op drijvende eilanden van riet. Ondanks de slechte lichtomstandigheden rond het middaguur knip ik er lustig op los. De Uros indianen bezoeken nooit het vaste land. Dit blijkt onder meer uit de tekeningen van de indianenkinderen. Daarin is alleen zichtbaar wat zich bij de eilanden afspeelt, het vaste land is hooguit zichtbaar als een streep aan de einder. Na drie weken houd ik Peru voor gezien en reis via Bolivia door naar Brazilië.

Bolivia

De eerste dagen in La Paz herstel ik van hevige darmstoornissen, souvenir van Peru. Het is even wennen aan de bijzonder ijle lucht in deze hoogst gelegen hoofdstad ter wereld (3600 meter). Al bij een kleine wandeling hap je naar adem.

Op een dag ontwaar ik in La Paz tussen de spelende indiaanse kinderen een blank jongetje met helblonde haren. Ik ontdek zijn ouders met nog zo'n kleine in hun kielzog, en raak met hen aan de praat. In een half jaar zijn ze gedrieën, van Equador naar La Paz gefietst, moeder onderweg en passant het leven schenkend aan nog een tweede spruit.

De treinreis van Santa Cruz, het cocaïnecentrum van Bolivia, naar de grens met Brazilië is een verschrikking. Treinkaartjes zijn slechts op de zwarte markt te krijgen. In de al overvolle trein stromen na vertrek nog passagiers de coupé's binnen. Onderhands stoppen ze de conducteurs wat pesos toe. Op de meest onmogelijke plaatsen vleien mensen zich neer. Naar het toilet gaan wordt een hele onderneming, ook al doordat de verlichting het tegen de avond begeeft.

Juist op het moment dat ik wegtuk, word ik verblind door een lamp van de narcoticabrigade. Of ik even mee wil gaan naar het toilet. Daar word ik uitgekleed. Ik ben alert. Door mijn achterhoofd spelen de waarschuwingen voor de praktijken van corrupte politieagenten.

De mij fouillerende agent kijkt me voortdurend aan. Ik kijk terug, maar ik zie zijn ogen niet door de

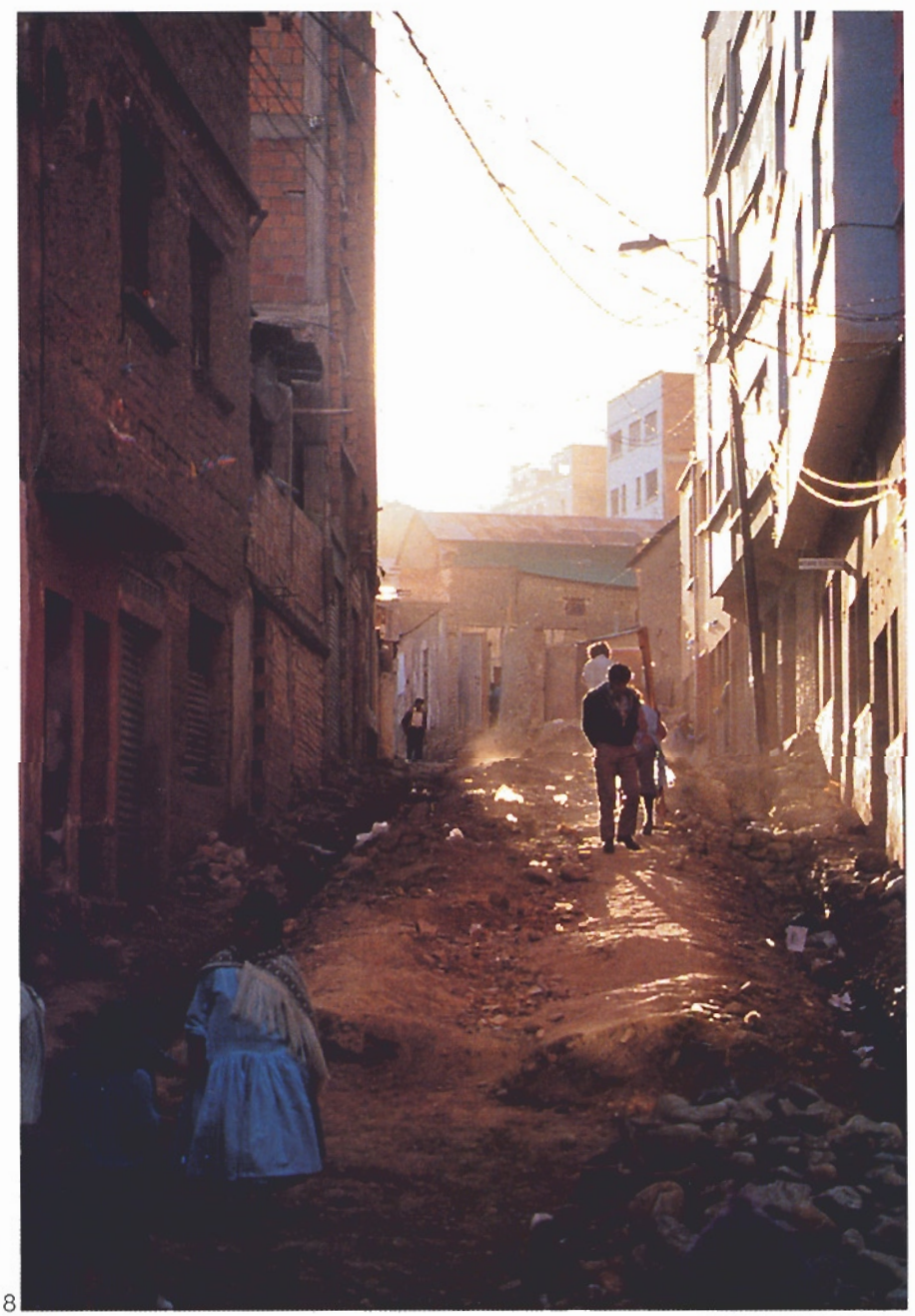

8

Paradox van een fotogeniek werelddeel

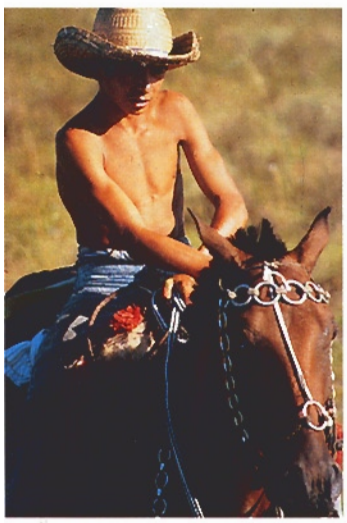

9

10

11

12

spiegelende brilleglazen. Gelukkig is mijn bagage voorzien van sloten zodat de overige agenten er ondertussen niets in kunnen stoppen of uithalen. Alle toeristen in de trein ondergaan dezelfde behandeling. Eén ervan moet terug naar Santa Cruz voor een bloedproef. Tijdens het ondervragen bibberen zijn handen van de zenuwen, voor de politie het bewijs van overmatig drugsgebruik. Aan het eind van de reis blijkt het dreigement slechts bluf te zijn. Van de agenten is geen spoor meer te bekennen. Samen met de toeristen passeer ik de grens van Brazilië. Tot onze verbazing mogen we na het halen van een stempel zonder verdere controle zo doorlopen.

Volgende maand deel 2 van het reisverhaal van Paul Ketelaar. Met de landen Brazilië, Argentinië en Chili besluit hij zijn Zuid Amerikaanse avontuur.

PARADOX VAN EEN FOTOGENIEK WERELDDEEL

dia 6
Nogmaals de Indianenmarkt.
dia 7
Uros indiaantjes.
dia 8
De Boliviaanse hoofdstad La Paz.
dia 9
Pantanal.
dia 10
De Peruaanse Inca-stad Machu Pichu.
dia 11
Uros indiaantje.
dia 12
Pantanal.

Gebruikte apparatuur:
Minolta Dynax 7000i met 35-80mm en 80-200mm.
Gebruikte diafilm: Fujicolor RD 100.